

duin af, nu naar rechts, dan weer naar links, overal heen, waar maar een plekje wit zand de aanwezigheid van een hol scheen aan te duiden. Ik volgde met kloppend hart en bonzend hoofd, maar na een goed half uur kon Steenhuizen gelukkig zelf ook niet meer en moedeloos zaten we op een hooge top van de binnenduinen, de rug gekeerd naar de zinkende zon, starend op de wijde Eierlandsche vlakke, waarachter in de verte de daken van Oost en Oosterend helder rood opvonkten in het avondlicht.

„Daar waren gisteren toch bergeenden,” zei Steenhuizen, terwijl hij naar de polder het Noorden wees, „en die vlogen naar deze duinen heen, dat heb je zelf gezien. Hoe komen we vandaag toch zoo ongelukkig?”

„t Zal van die dertien eieren komen in de ijzeren pot; ik heb je nog zoo gewaarschuwd!”

„Wees nu niet flauw. Ik *moet* een bergeendennest hebben. Als we dat niet krijgen, dan is het doel van onze heele tocht gemist en dan durf ik de directeur niet onder de oogen te komen. We hadden dan net zoo goed kunnen thuisblijven.”

Dat vond ik nu wel een beetje sterk van Steenhuizen,

dat hij al die mooie nesten en vogels uit de polder het Noorden zoo maar wegcijferde, maar ik wist dat hij het niet zoo kwaad meende en ik had hem zelf boos gemaakt met die flauwiteit van de dertien eieren.

Gelukkig had ik indertijd aan een goede kennis in De Koog-Texel over bergeendennesten geschreven. Wel had ik geen antwoord op die brief gekregen, maar een drenkeling klemde zich wel aan een stroohalm vast, en daarom sloeg ik Steenhuizen voor, Vrijdagochtend naar de Koog te gaan, om daar nog eens ons geluk te beproeven.

Daar was Steenhuizen tevreden mee. We zochten ons kistje weer op en om nu toch niet heelemaal platzak thuis te komen, sneden wij in een soort van doffe woede het onvruchtbare duin twee groote zoden uit zijn lichaam, schroefden die in 't kleine kistje vast, en sleepten dat — ik zal maar niet vertellen met hoeveel inspanning — naar 's Hertogenbosch. Daar vonden we de veearts en Piet achter tal van ledige melkkannen, maar gelukkig hadden ze voor ons toch ook nog iets overgelaten.

J. P. T.

(Slot volgt.)

Insecten Verzamelen.

I.

Als ik mij tracht rekenschap te geven, op welken leeftijd ik wat begon te gevoelen voor de schoonheid van levende schepselen, dan word ik allengs kleiner, totdat mijne leden passen in eene der banken van de fröbelschool. Voor de klas staat de juffrouw, die zooeven uit zekere voor ons zeer geheimzinnige kast — welke zij nooit geheel opent, opdat wij niet ontijdig met den inhoud vertrouwd zullen worden! — eene plaat heeft gekregen, waarop nu mijne nieuwsgierige blikken staren. „Dat zijn kapellen,” zegt zij, en daar ik wel eens witjes gezien heb, zijn er voorstellingen aanwezig, waaraan zij hare bespreking van de plaat vastmaakt.

Wat zij al zoo verteld heeft, staat mij nú niet meer voor, ten minste ik durf mijne herinnering niet voor waarheid geven. Ik méén nog te weten, dat wij de doodshoofdkapel van de plaat in een zijden netje vingen, haar eene speld door de borst staken — wat haar volgens de juffrouw niet zeer deed — en haar dood maakten met een stukje kamfer, waarna we haar op een strootje zetten en ons leven lang bewaarden. Dít is wel zeker, dat de juffrouw ons van opspelden en van kamfer gesproken heeft, en dat mijn vriend X die onzalige hebbelijkheid van mij om te verzamelen, zal moeten zoeken in noodlottige invloeden, die gedurende mijn fröbelleven op mij gewerkt hebben. Want de juffrouw gaf wel meer van die lessen en de platen waren inderdaad mooi.

In de eerstvolgende jaren deden de omstandigheden niet veel, om de vonk bij mij aan te blazen. Ik ving wel eens een witje met de hand en ondervond dan tot mijn spijt, hoe spoedig het diertje zijn „stof” kwijt was. Ook lukte het mij wel eens, om er eentje te grijpen, want ze

waren soms legio op de malva en de distels; maar zoo'n witje was mij toch niet mooi genoeg om het te bewaren. Eene enkele maal kreeg ik een kastje met opgezette kapellen te zien, en dat zette mij dan erg in gloed. Maar daarbij bleef het.

Daar zag ik op zekeren dag op eene bloem zitten eene heerlijke, groote kapel, geel en zwart gevlekt en met puntige achtervleugels. Als de juffrouw van de fröbelschool mij in dat moment bespied had, zou ze overtuigd zijn geworden, dat haar onderwijs bij mij had aangeslagen, want er moet toen wel iets van het kloppen van mijn hart in mijne oogen zijn te lezen geweest. Het was nu juist geene gemakkelijke beweging, om de bloem, die aan eene steile sloothelling stond, te bereiken, en de kans, om het snelvleugelig insect te grijpen, scheen ook niet bijster groot. Maar het gelukte mij, om, zonder persoonlijk ongeval en door den vlinder niet gezien, naderbij te komen en . . . waarlijk het diertje tusschen duim en wijsvinger te vatten! Groot was mijne vreugd, donker de toekomst van den gevangene.

Mijn eerste werk was, met mijne vangst in de opgeheven rechterhand weer naar boven te klauteren en in versnelden pas naar huis te loopen. Daar zocht ik met behulp van de linkerhand een plankje en eene speld en nu — daar het toch niet zeer deed! — stak ik de kapel maar meteen op het plankje. In allerijl werd nu een stukje kamfer gehaald en naar beste weten voor het beest z'n neus gelegd. Maar het bleek daar best tegen bestand. Het draaide om de speld, bewoog de sprieten, klapte nu en dan met de vleugels en scheen een wanhopigen strijd met den dood te voeren. Mijne moeder zei, dat het martelen was; mijne

zusjes bedreigden mij met eene soort van grooten ban wegens mijne wreedheid; het gezag der fröbeljuffrouw kreeg bij mij een slag, dien het nooit te boven is gekomen. Eindelijk gelukte het mijn vader, aan de sensatie een einde te maken, door een omgekeerd bierglas over het dier te plaatsen en daaronder tabaksrook te blazen.

De martelaar nam wraak in het eigen oogenblik van zijn dood: nadat hij enkele seconden de vleugels uitgespreid had gehouden, klapte hij ze plotseling, als met vastberadenheid, dicht en verroerde zich niet meer. Zoo bleef hij staan in spijt van vele pogingen, die ik deed, om ze weer uit te spreiden. Ten laatste gelukte het echter; ik hield ze toen in dien stand door ze met een paar reepjes glas te bedekken.

Die eerste vlinder, een koninginnepage, anders bij Amsterdam verre van algemeen — is langen tijd mijne glorie geweest, hoewel er, gelijk de getrainde lezer bemerkt, alles aan de manier van vangen, dooden en opzetten ontbrak. Ik kreeg er binnen eenigen tijd nog een paarlemoervlinder, eene brandnetelkapel en een rood weeskind bij. Intusschen kan ik niet zeggen, dat dit materiaal zich gedroeg als was in mijne handen; integendeel, iedere vlinder had nog na zijn dood zijne eigen principes omtrent vleugelhouding en sprietstand en was daar nooit geheel af te brengen. Beproefde ik het, mijn eigen wil door te drijven, dan kostte dat pooten, sprietten en vleugelschubjes. Die eerste collectie, gaandeweg met nog enkele exemplaren vermeerderd, vertoonde allerlei fantasiehoudingen; er was niets in van de strenge eenvormigheid, die ik mij van de weinige verzamelingen, welke ik vroeger enkele malen gezien had, nog wel herinnerde, en waardoor de dieren als het ware gedwongen waren, zich op hun mooist te vertoonen.

Zoo zal ik wellicht een jaar of veertien geworden zijn, toen ik weer eens op een kijkdag in het Oudezijds-Heerenlogement een stapel doozen met vlinders zag, die uitmunten boven alles, wat ik tot dien tijd nog had aanschouwd. Nog herinner ik mij de verrukking, toen ik mijn vriend, den doodshoofdvlinder, mij tot nog toe slechts van de plaat en de zeer denkbeeldige jacht der fröbelschool bekend, voor het eerst, wel niet in leven maar dan toch in natura mocht aanschouwen. Verder waren er schoonheden, die ik later heb leeren kennen als Sphinx ocellata, Sphinx Nerii en Saturnia Pyri, met nog vele andere, die ik echter nu niet meer zou weten te noemen. Alle stonden in de vereischte houding, en als mijne herinnering mij thans niet bedriegt, waren zij zoo goed als ongeschonden, en vertoonden zij zich in volle pracht. Het was om een knaap, die voor het eerst al die heerlijkheid bijeen zag, geheel van streek te brengen. Was er zooveel schoons op de wereld? En hoe had die liefhebber die vlugge dieren weten te vangen, hoe had hij ze weten op te zetten, zonder ze te beschadigen?

Het scheen, dat de verzamelaar, van wie deze doozen afkomstig waren, plotseling door ziekte of dood in zijn arbeid was gestoord. Althans in een paar der doozen, dieper dan de overige, zag ik het een en ander, waaruit mij het geheim van het opzetten eenigszins duidelijk werd. Er lagen blokjes in, waarop nog eenige vlinders waren uitgespannen. Ieder blokje was een stukje hout, kennelijk van eene lat afgezaagd; in het midden had het eene gleuf; in die gleuf zat een reepje kurk geklemd. Deze toestel

bleek zeer geschikt te zijn, om de dieren in de gewenschte houding op te zetten; het lichaam paste in de gleuf en rustte op het reepje kurk, dat, daar het geklemd zat, naar de dikte van het lijf hooger en lager kon gesteld worden; de vleugels waren op het blokje zelf uitgespannen en werden door reepjes papier in dien stand gehouden.

Op den verkoopdag was ik wederom present, om te zien of ik soms met een klein fortuintje dat moois of misschien een gedeelte er van zou kunnen bemachtigen. Doch al spoedig bewoog de afslager zich in sfeeren, waar mijne beurs hem niet kon volgen. Zeker heer, dien ik daarna nog wel tien jaar achtereen telkens op verkoopingën heb ontmoet en die, als hij niet gewoon was, insecten te eten, mijne nieuwsgierigheid indertijd zeer verplicht zou hebben, door mij te vertellen, wat hij er dan wel mee deed, daar hij maar altijd kocht, rijp en groen, — diezelfde heer was, meen ik, ook dien keer de gelukkige hoogste bieder.

Toch had ik veel geprofiteerd, want ik had kennis gemaakt met de zoogenaamde spanblokjes. Onder fijne liefhebbers zijn ten onzent geene andere werktuigen om vlinders op te zetten in gebruik. Van de spanplankjes (Spannbretter), die uit Duitschland hier wel worden ingevoerd, winnen zij het, doordat zij veroorloven, de vleugels in een *horizontaal* vlak uit te spreiden; een „spannbrett” loopt eenigszins schuin af naar de gleuf. Zoo'n spannbrett heeft bovendien nog het ongerief, dat het bestemd is voor eene *heele rij dieren*, met welker *verschillende* lichaamsdikten om die reden geene rekening kan worden gehouden. Een spanblokje, slechts voor één dier bestemd, geeft gelegenheid om — naar de dikte van het lijf — het kurkreepje hooger of lager te stellen. Dikwijls is het dan ook aan de voorwerpen te zien, of zij op spanblokjes dan wel op minder geschikt materiaal zijn geprepareerd. Het is mij later gebleken, dat deze zaak wel van belang is, want niet alleen, dat in het laatste geval de collectie minder „oogt,” maar ook zullen de bezitters van fraaie cabinetten hunne eerste-kwaliteits voorwerpen niet gaarne tegen doubletten van een minder ernstig preparateur inruilen.

Hoewel ik dat alles toen nog niet wist of inzag, begrijpt de lezer wel, dat ik mij al gauw eenige van die spanblokjes ging maken. Ik kocht een paar ferme latten, die vooral aan ééne zijde goed geschaafd waren. Die zaagde ik in blokjes van onderscheiden lengten en maakte met behulp van zaag en beitel in het midden van de gladde zijde van ieder blokje eene gleuf, nu eens wijder dan eens nauwer, omdat de breedte der lijven ook zeer verschillend is. Zoo was ik klaar voor dieren van uiteenloopenden vorm en grootte. Het snijden der reepjes kurk was natuurlijk niets waard; ik had slechts te zorgen, dat ze een weinigje klemden. Later kreeg ik in plaats van kurk van een oud liefhebber eens wat van dat plantenmerg, waaruit de „Moluksche doozen” zijn vervaardigd, die wel met ingenaaide horens en schelpen naar ons land gezonden worden. Doch met kurk heb ik het ook altijd heel goed kunnen stellen.

Het spreekt wel van zelf, dat een jongeheer, die zich nog al eens het goedkoop genoeg gunde, om op kijkdagen van verkoopingën te komen neuzen, soms met andere liefhebbers in gesprek kwam, en dat die gesprekken niet zonder invloed bleven op zijne verdere vorming. Nog steeds was eene gewichtige zaak niet opgehelderd: Hoe maakt men den vlinder dood? Het fröbelrecept, kamfer, had kennelijk

zijne uitwerking finaal gemist en ik kwam later tot het besluit, dat ik dat verkeerd begrepen moest hebben. Tabaks- of sigarenrook heeft men niet altijd bij de hand, en buitendien had het nog vrij lang geduurd, eer mijn koninginnepage daardoor gedood was. Een tijdlang beproefde ik het met verhitten; ik deed het beest in eene blikken doos en hield die boven de lamp. Maar de vlinders kwamen zoo gehavend en zoo broos uit dezen oven, dat ik dit middel geen viermaal heb toegepast. In dezen stand der kwestie sprak ik eens op zoo'n kijkdag met iemand, die mij benzine noemde, als een geschikt middel om insecten te doden. Hij wierp er altijd met goed gevolg zijne onbehaarde kevers in, en meende, dat ik een vlinder slechts in eene flesch zou hebben te plaatsen en daar dan een watje met benzine in te doen, om het dier zonder groote martelingen en zonder veel zelfbeschadiging dood te krijgen. Maar ook dit middel, hoewel het wat beter voldeed dan de vorige, leek mij toch het rechte niet. Een zaakkundige van hooger orde keek dan ook vreemd op, toen hij er van hoorde en ried mij chloroform. Toen ging ik naar een apotheker en ontving voor een dubbelte een troebel vocht, dat volgens een kenner, dien ik het iets later toonde, verslachte chloroform moest zijn. Daarop ging ik naar mijn dokter en verzocht een recept voor zuivere chloroform, 't welk deze mij na eenig onderzoek, wat ik er mee doen wilde, gaf. En zóó kwam ik eindelijk in het bezit van het echte middel: onvervalschte chloroform. Het waren echter maar twintig gram, geloof ik. Maar gaandeweg vond ik wel gelegenheid, door tusschenkomst van een mij bekend drogist, grooter hoeveelheden te krijgen.

Dat chloroform niet gemakkelijker te verkrijgen is, mag ik niet wraken. Het is een gevaarlijk bedwelmingsmiddel, dat bij inademing ziekte en dood kan teweeg brengen.

Wanneer ik nu een vlinder wilde doden, deed ik hem in eene wijdmonds stopflesch, die in evenredigheid van zijne grootte niet te klein was. Ik voegde dan een watje, met chloroform gedrenkt, er bij, en met een paar seconden toonde het dier door sterke bewegingen, dat het onder den invloed kwam. Na nog enkele seconden lag het nagenoeg stil en stierf spoedig.

In hoofdzaak volg ik die manier nog steeds, doch heb

door onaangename ervaring geleerd, dat het wenschelijk is, den vlinder daarbij in het oog te houden. Want niet zelden laat hij een vocht loopen, dat hem zou verontreinigen, als bij bedwemd er in viel; door de flesch in zoo'n geval in de hand te nemen en haar dan naar omstandigheden schuin of horizontaal te houden of te draaien, kan men het gevaar meestal afwenden.

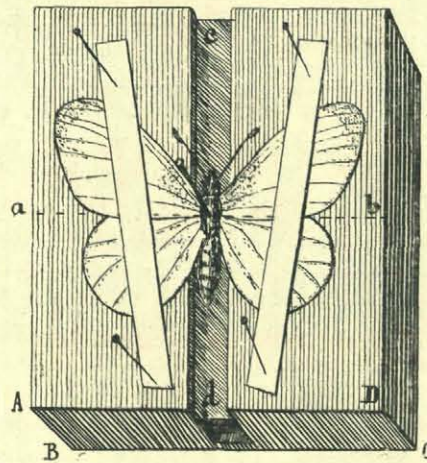
Nog beter dan een watje met chloroform in de flesch te werpen, is het, de onderzijde van den stop der flesch met een zeemleeren kussentje te bekleeden, daarop de chloroform te druppelen en dan den stop snel op de flesch te plaatsen. Het dier komt dan niet met de chloroform in aanraking, waardoor het anders nat zou kunnen worden tot schade van de fijne beharing van zijn lichaam.

Het bezwaar van het doden was nu overwonnen; de dieren hadden een korten dood en beschadigden zich niet meer. Maar er was nog veel te leeren. Enfin, in het verkooplokaal kon ik vrij dikwijls verzamelingen zien en liefhebbers spreken, en gelukkig kwam er ook eindelijk een werkje uit: „Handboek voor den Verzamelaar” door Dr. Winkler (thans nog verkrijgbaar bij Bolle). Zoo kwam ik nog allerlei dingen te weten, altemaal van veel belang voor iemand, die eene collectie aanlegt. Bijvoorbeeld:

Gebruik uitsluitend insectenspelden. Steek die door de borst der kapel, zóó dat het dier op bijna $\frac{3}{4}$ van de speldhoogte zit; nog iets verder doorsteken, kan geen kwaad, mits de kop der speld maar minstens 1 cM. boven het dier uitsteekt. Zorg bij het uitspannen der vleugels dat de achterrand van beide voorvleugels eene rechte lijn is, die de

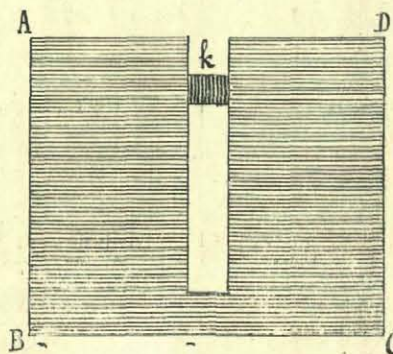
lengte van het lichaam rechthoekig snijdt.

Al die wijze lessen bleven niet geheel zonder vrucht en allengs slaagde ik er in, de kapellen, mits zij in verschen toestand waren, nog al draaglijk op te zetten. Het scheen mij toe, dat het bezit van zoo'n prachtige collectie, als mijn jongenshart op dien gedenkwaardigen kijkdag had in vlam gezet, geen onbereikbaar ideaal meer was. Toch gaven de vleugels mij soms nog wel wat moeite, want doorgaans lagen zij, als de speld door het dier gestoken was, niet vlak uit, maar waren bij het sterven of naar boven geklapt of juist andersom met de onderzijde tegen elkaar geslagen. Geduld bleek echter veel te vermogen en als ik het reepje papier maar eenmaal met ééne speld op het blokje had

Opgezette Vlinder.

De vleugels door middel van twee papierstrookjes uitgelegd. (Men zie daarover echter den tekst.) Het lichaam steunt op de kurkrees *cd*. De achterranden der voorvleugels vallen in de lijn *ab*.

Het opstaande vlak *ABCD* van het spanblok, dat hierboven is voorgesteld. De kurkrees *k* kan in de gleuf hoger en lager gesteld worden.

vastgestoken, gelukte het in den regel wel, er de vleugels met behulp van eene fijne insectenspeld onder te schuiven. Hadden zij dan den vereischten stand, dan maakte ik het reepje met de tweede speld zoodanig vast, dat het door zijne drukking de vleugels voor goed op hunne plaats deed blijven.

Naarmate ik meer doubletten ving en opzette, liet ik telkens eenige van die invaliden verdwijnen, die mijn eersten rijkdom hadden uitgemaakt, zoodat de verzameling niet alleen rijker werd, maar ook er wat knapper begon uit te zien. Doch één ding bleef mij zorg geven. Het gebeurde niet zelden, dat de vleugels, die ik met zooveel ijver op de blokjes in behoorlijken stand had gebracht, in de collectie langzamerhand begonnen te „werken.” Zij gingen hangen of wel rijzen, soms zoo onregelmatig, of er een geest van haveloosheid in de voorwerpen was gevaren. Daar scheen niet veel tegen te doen, want het kwaad vertoonde zich doorgaans eerst, wanneer de vlinder al eenige weken, ja zelfs maanden, in de doos had gestaan.

Gelukkig had ik zoetjes aan eenige kennissen gekregen, die het in de kunst tot eene sublieme hoogte hadden gebracht. Ik kon niet nalaten, mijn bezwaar eens bij hen te berde te brengen. „Ik denk,” zei een van hen, „dat je de dieren niet lang genoeg op de blokjes laat staan; bij mij blijven ze er wel tien, ja twaalf weken op.” „Zorg je wel altijd, dat de dieren goed buigzaam en handelbaar zijn, eer je ze gaat opzetten?” vroeg een ander. „Nu,” antwoordde ik, „doorgaans prepareer ik ze, zoodra zij gestorven zijn, maar soms schikt het zoo dadelijk niet en dan zijn ze wel eens een beetje stijf.” „Dáár kan 't 'm wel zitten; ik maak mijne vlinders altijd week, vóór ik ze opzet. Kijk, je neemt een schoteltje met vochtig zand — vooral niet nat, maar slechts vochtig; je doet er een paar druppeltjes carbolzuur op, om bederf tegen te gaan. Dan steek je de speld door je vlinder, maar in plaats van hem meteen op het blokje te brengen, steek je hem op het vochtige zand. Vervolgens gaat er eene stolp over en je laat hem staan, een, twee of meer dagen, tot hij zop lenig is als.... eene trekpop, zal ik maar zeggen. Nu eerst komt hij op je blokje; en laat je hem dan eenige weken daarop staan, voor je hem in de verzameling brengt, dan zou het mij erg verwonderen, als hij later nog ging werken.”

Na zooveel goeden raad, die het merk der deugdelijkheid in zich droeg, scheen het mij in 't vervolg wel te moeten gelukken. Maar een derde liefhebber wist mij later nóg iets te vertellen. De *dood door chloroform* maakt de dieren te stijf. Zij moeten daarom, zoodra ze *bewusteloos* geworden zijn, uit de flesch gehaald worden en met de speld doorstoken. Is dat geschied, dan nemen wij

eene andere speld, welker punt wij met nicotine vergiftigd hebben en steken het dier daarmee een-, twee- of driemaal van onderen in de borst. Het sterft dan, niet door chloroform maar door vergiftiging.

Nu meende ik genoeg te weten, om, als het zoo kwam, eens wat beproeven, dat mij vroeger vrij gewaagd zou hebben toegeschenen. Als ik niet dadelijk tijd had, om mijne vangsten op de blokjes te brengen, bedwelmde ik ze, stak er de speld door, gaf ze een paar prikjes met de nicotinespeld en plaatste ze op het vochtige zand, waarop ik een paar druppels carbolzuur had laten vallen. Soms liet ik dagen verlopen, alvorens er naar om te kijken en daar waren zij dan later volstrekt niet minder om. Eens ontving ik doode, niet opgezette vlinders uit de Oost. Ik zette ze op het zand, totdat zij handelbaar waren, spande ze op, liet ze eenige maanden op de blokjes, en zette ze daarna in de collectie, waar ze zich nu reeds eenige jaren voortreffelijk houden.

Ongelukjes vielen er ook wel eens voor, natuurlijk! Eens had ik in het najaar nog eenige voorwerpen op de plankjes en vreesde, dat zij op de gewone wijze wellicht niet droog zouden worden. Daarom zette ik de blokjes op de kachel, die toen tamelijk flauw brandde. Maar zij begon wat harder door te trekken, en ach! daar schroelden de dieren en sommige sprieten werden zoo broos, dat zij braken!

Op een anderen keer verzuimde ik, carbolzuur op het vochtige zand te druppelen, met de treurige uitkomst, dat zich op de voorwerpen schimmel ging ontwikkelen.

Maar ook door tegenspoed leert men, en een nauwkeurig verzamelaar wordt dan ook langzamerhand de omzichtigheid in eigen persoon! Hij zal gedurende het vochtige jaargetij in het vertrek, waar de collectie is, matig stoken; en als het eens voorkomt, dat hij eene doos uit eene koude kamer in eene verwarmde overbrengt, zal hij die in geen geval openen, daar zich dan vocht op de koude insecten neerzet. Als hij vlinders opspant, gebruikt hij niet — zooals in de teekening is voorgesteld — *smalle reepjes* papier, die op de weeke vleugels licht een indruk achterlaten, maar stukken papier, die de vleugels *geheel bedekken*; en dan buigt hij van zoo'n papiertje den rand, die langs het lichaam valt, eerst nog een weinig naar boven om, opdat er geen scherpe lijn op de vleugels ontsta. Hij bezigt bij voorkeur doorschijnend papier of nog beter linnen, *Pauseleinwand* (verkrijgbaar bij Ernst Heyne te Leipzig), dat hem veroorlooft, terwijl de vleugels bedekt zijn, hun stand te zien.

Zulk verzamelen is eigenlijk geperfectioneerde huisvlijt.

J. JASPERS JR.

Augustus.

DE ZILVERGRIJZE ZEEZWALUW. — Op den eersten Juli jongstleden werd mij door een jongen van 12 jaar een pas gestorven vogeltje met *roode pooten* gebracht, door hem gevonden, of liever, nog even levend, met de pet gevangen op bouwland, vlak in de buurt alhier van het (vroeger) welvarend dorp Bergum (Friesland). Het onderscheidde

zich van het algemeen bekende vischdiefje (*Sterna hirundo*) door den geheel rooden bek en de meer donkere onderzijde.

Door nazien en vergelijken en vooral geholpen door het boek van Dröste Hülshoff „Die Vogelwelt der Insel Borkum” begreep ik, dat het was de bij Schlegel (de Vogels